

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upraviteljsko v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upraviteljskega št. 328

CENE PO POŠTI:
za celo leto K 240.—
za pol leta K 120.—CENE PO POŠTI:
za četrt leta K 60.—
za en mesec K 20.—

V upravi stane mesečno K 18.—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

Težke obdolžitve.

Na dan prihaja nepopisno sramotno dejstvo korupcije v vladnih političnih strankah. Če je resnica, kar poročajo listi o zvezah med voditelji samostojne in dr. Žerjavom, ne bo niti enega poštenega človeka več v taboru te stranke. Naj govore priče, ki naj tudi odgovarjajo za istinitost svojih navedb.

Zagrebski »Hrvat« piše:

»Samostojna kmetijska stranka igra od svojega postanka zelo čudno vlogo. Ustanovljena pod protektoratom slovenskih demokratov je imela nalogo zastopati slovenskega kmeta in ga odvrniti od Korošca. Ko so prišli v konstituantno, so se priključili Pašičevi vladi in glasovali za centralizem, dasi so prej agitirali za slovensko avtonomijo. V belgrajski javnosti se je ta preobrat tolmačil s paktom zelo dvomljive vrste, ki so ga samostojneži sklenili s Pašičem. Poleg tega, da si je vodja samostojnežev, dr. Vošnjak, s tem paktom oskrbel poslansko mesto (v Pragi), se je tudi govorilo o nekaj velikih vsotah denarja. Sedaj so se obelodanila zanimiva nova odkritja, ki stavljajo tudi ostale vodje samostojnežev v prekrasno luč. Ta odkritja se nahajajo v poslednji številki »Naše Vasi«, ki prinaša obširno izvestje o skupščinah samostojne kmetijske in nove zemljoradniške stranke, ki so se vršile 28. decembra v Celju. Na skupščini zemljoradniške stranke je ta dan govoril tudi g. Kuratt, bivši član glavnega odbora kmetijske stranke, ki je iz nje izstopil. O voditeljih kmetijske stranke je poročal nastopno:

Čim so stopili v konstituantno, so takoj začeli mešetariti s Protičem in zahtevali dva milijona, ki pa jih niso dobili. Zato so pustili Protiča in se obrnili na demokrate, odnosno na slovenskega demokratskega voditelja dr. Žerjavo. V vili ob Bohinjskem jezeru je izplačal dr. Žerjav poslancem Drofeniku, Kušarju in Mermolji 400.000 K. Ureka ni bilo zraven, ko pa je zvedel, da so njegovi kolegi prejeli denar, je tudi on pohitel k Žerjavu, se mu globoko priklonil in namuznil. Na vprašanje dr. Žerjavo, kaj mu je, je Urek odgovoril, da ni vse v redu, ker on ni ničesar prejel. »Vi želite denar« — vpraša Žerjav in mu izplača 30.000 K. Govornik je bil prisoten. Začuden je vprašal Žerjavo, ali mu ni žal toliko denarja, ko so se samostojneži že itak pridružili zemljoradnikom. Dr. Žerjav je odgovoril: »Pojdite, ko jih bomo potrebovali, jih bomo imeli.« In v resnici so jih imeli, kadar so jih potrebovali. Sedaj je razumljivo, zakaj so samostojneži pustili zemljoradnike. Sedaj je razumljiv njihov patriotizem, ko so glasovali za ustavo.

To so težke obdolžitve od strani gosp. Kuratta, ki je bil sam med voditelji samostojnih. Zakaj je sedaj ta gospod zapustil samostojne in odšel k srbskim zemljoradnikom, ne vemo. Ampak na njegove trditve morajo samostojni odgovoriti. Ljudstvo vidi, kako se pri nas »dela« politika vladnih strank.

„Socialna Misel“.

Vsebinska 1. številka

„Socialna Misel“.

ki izide 15. januarja:

- Dr. A. Gosar: Cilji in pota krščanskega socializma.
Franc Terseglav: Vera životvoren činitelj socialnega življenja.
Janko Kralj: Program in taktika ljudske stranke.
Dr. A. Tominc O. F. M.: Frančišek Asiški in socialno vprašanje.
Hil. Vodopivec, nač. min. finans: Izenačnje neposrednih davkov.
Dr. Janko Brejc: Završnica; vprašanje imovine bivše dežele kranjske.
A. G.: Program socialistične partije Jugoslavije.
I. P. Naša kriza.
Pregled: Svetovna politika. — Državno gospodarstvo. — Socialna vprašanja in gibanja. — Socialna izobrazba. — Verstvo. — Revije.
Cena 25 Din na leto. — Naroča se pri: Prodajalna K. T. D., Ničman, Ljubljana.
Somišljeniki, izobraženci, delavci — naročajte se na »Socialno Misel«, ki je glasnik dr. Krekoviha načela

Sodna obravnava proti bosenskim rudarjem. Med obtoženci mnogo Slovencev. — Državni pravdnik zahteva smrtno kazen. — Zagovor Slovenca Železnikarja.

Tuzla, 12. jan. (Izv.) Včeraj ob 9. uri popoldne se je pričela pred lukajskim okrožnim sodiščem razprava proti 355 osebam, ki so po srbskem kazenskem zakoniku obtoženi hudodelstva proti domovini, upora in nasilja. 350 obtožencev je rudarjev, 5 pa je kmetov, ki so vzeli rudarje na stanovanje. 20. decembra so rudarji v Kreki napovedali stavko, ker so se nahajali v veliki bedi. Večina rudarjev je stanovala v državnih poslopih. Da bi jih prisilili, da gredo na delo, so jim državne oblasti odpovedale stanovanja. Ker to ni pomagalo, so poslali nad rudarje orožnike in policijo, da jih s silo privedejo na delo. Rudarji so se umaknili v vas Lipico in druge vasi okrog Kreke, kjer so jih kmetje radevolje sprejeli. Ker so jih začeli orožniki tudi tu preganjati, se je 300—400 rudarjev in kmetov oborožilo s puškami, sekirami in drugim orožjem in se postavili v bran. Orožniki in dobrovoljci so nekaj rudarjev ujeli in so z njimi precej nasilno ravnali, vsled česar je prišlo do razumljivega razburjenja

Železniški minister proti železničarjem.

Belgrad, 12. jan. Železniški minister Stanić je na poziv finančnega odbora, naj poda poročilo o razmerah na železnicah, prosil, naj se poročilo odgodi za par dni, da se bo mogel o tem posvetovati s svojimi referenti. (Minister se torej ne obvešča sproti o železniških stvareh!) Posl. dr. Korun je v finančnem odboru izjavil, da bodo železničarji koncem meseca začeli stavkati, ako jim država ne izplača trinajstega meseca. Nato je železniški minister Stanić odgovoril, da se z železničarji

Francoska vlada odstopila.

Nevarnost francoskega kapitalizma.

Na ententni konferenci v Cannes-u je došlo do takih nesoglasij med Anglijo in Francijo, da je francoski ministrski predsednik Briand odstopil. Anglija in skoro vsa ostala ententa zahteva, naj se Nemčiji njene obveznosti zmanjšajo in naj se započne novo razmerje s sovjetsko Rusijo, ker brez teh dveh držav je obnova Evrope nemogoča. Sedanja gospodarska mizerija v Srednji Evropi je v mnogočem posledica slabega gospodarskega stanja Nemčije in Rusije. To čuti dobro Anglija sama, ki mora ravno vsled tega preživljati milijonsko armado brezposelnih. Zato je ravno Angliji mnogo na tem, da se izboljšajo razmere drugod, da bo s tem olajšano tudi njeno stanje. To je Lloyd George v svoji izjavi odkrito povedal. Povedal je tudi, da Anglija od Francije pričakuje popustljivosti in da je pripravljena s Francijo skleniti vojaško zvezo za slučaj, če bi Nemčija Francijo napadla. Toda francoski kapitalizem, ki obvladuje vso francosko politiko, je ostal trd ter zahteva od Nemčije brezpogojno vse, kar je po pogodbi določeno. Zahteva tudi jamstev, to je: Francozi naj imajo še vedno zasledeno nemško ozemlje, da morejo izkoriščati bogastva nemške zemlje. Ker Briand ni mogel nasproti Angliji tega stališča uveljaviti, je zdaj moral odstopiti.

Pariz, 12. jan. Senatni odsek za zunanje stvari je sklenil, da mora Francija vztrajati na vseh svojih odškodninskih zahtevah nasproti Nemčiji in zavrniti vsako zavlačevanje. Iztok mora Francija vzdržati vse svoje jamstvene zahteve.

Pariz, 12. jan. Poincaré je poverjen s sestavo novega kabineta in sporoči jutri, kako se je odločil.

Pariz, 12. jan. Predsednik Peret je otvoril sejo z nagovorom, v katerem je ugotovil, da je bodočnost zastrta z negotovostjo, ki vzbuja skrb. Narodi, je dejal, se opazujejo z nezaupanjem in vznemirjenostjo neugodje teži na mednarodnih odnosih. Celotna misel pravičnosti je izpostavljena napadom. Saj gredo celo tako daleč, da podtikajo Franciji zlobne namene, da bi jo označili kot bojevit narod. Imperializem in militarizem se nahajata drugod. (Odobranje.) Toda zoper izzivanje in zoper nekako ponuščanje, kateremu se

in mestoma do izgredov. Zanimivo je, da so imeli orožniki nalogo, da aretirajo vse rudarje, ki niso iz Bosne. To so večinoma Slovenci. Šele vojaštvo je napravilo mir in red. Državni pravdnik zahteva, da se večina obtožencev kaznuje s smrtno kaznijo. Od 355 rudarjev jih je na obtožni klopi samo 20. Po izidu obravnave proti tej dvajsetorici se bodo obsodili ostali. Na današnji razpravi se je po formalnostih pričelo z zaslišavanjem. Kot prvi je bil zaslišan Slovenec Karol Železnikar, ki ga obtožnica dolži, da je bil vodja in glava tega gibanja. Karol Železnikar zanika vsako krivdo. On vidi v celem dogodku samo borbo delavstva za svoje pravice. Ker vodstvo rudnika in okrožni načelnik nista izpolnila svojih obljub, je delavstvo nastopilo običajno pot, da si pribori, kar mu pripada. Ob času stavke je bil on v Belgradu. Ko se je iz Belgrada vrátil v Slovenijo, je bil v Sisku aretiran in pripeljan v Tuzlo. — Razprava se nadaljuje.

ne bo pogajal, da bo pa stvar proučil.

Železniški minister se očitno bolj zanaša na bajonete, kakor na zadovoljnost državnih železniških uslužbencev. Razsodni ljudje pa vedo, da bo tudi morebitna kratka stavka na železnicah zahtevala neprimerno težjih gmotnih žrtev, nego bi bila zadovoljitev železničarskih zahtev. A tudi politične posledice utegnejo biti neprijetnejše, nego gotova gospoda misli. Ali hočemo res na vsak način razpihati splošno nezadovoljnost do skrajnosti?

upira narodna zavest, so umestne odredbe, ki se morejo upreti novemu sunku. Francija pričakuje odškodnin, ki ji pristojajo. Zahteva jamstev za svojo popolno varnost. Trajnega miru se ne da zgraditi na nepravčnosti, s tem, da se vali težko breme vojne na one države, ki so bile njene žrtve in razbremenjujejo zločince, ki so zanečili vojno dvakrat tekom pol stoletja. Zastopniki naroda tedaj izjavljajo: Francija ni nikdar hotela ničesar drugega, kakor mir, in obnovitev v varnosti, neodvisnosti in časti (odobranje). Nato je povzel besedo Briand, ki je najprej izjavil, da ima le reparacijska komisija pravico, dovoliti Nemčiji odgoditev plačil. Sedaj Francija v tej komisiji nima večine in dovolitev moratorija je zagotovljena. (Odobranje na skrajni levi. Medklici na desni.) Ker je tedaj dovolitev odgoditve gotova, je smatrala francoska vlada za svojo najvažnejšo nalogo, čuvati interese države. Ako se stanje plačevanja izpremeni, potem zahteva Francija jamstev in kontrolnih odredb, da prisili Nemčijo k plačevanju. Ne zadržuje, je dejal, da se o miru govori. Mora se tudi storiti potrebno, da se mir uresniči. Kar se tiče Francije, ni dovolj, da so njene meje zavarovane zoper vojne napade. Nujnost sili, da se združi z drugimi narodi. Pred kratkim sem izjavil v senatu, da je solidarnost narodov potreba, in konferenca v Cannesu je izrekla svoje sklepe v tem zmislu. Nikakor pa se to ne tiče reparacijskega problema. Različne pogodbene določbe, ki jamčijo Franciji za njeno varnost, stoje izven diskuzije.

Nato se je obrnil govornik z ogorčenjem zoper obrekovanje, da stavi Anglija za dogovor s Francijo pogoje, ki za francosko čast niso sprejemljivi. Z velikim ogorčenjem je žigosal postopanje onih, ki trdijo, da bi angleško-francoska zveza pomenjala za Francijo hlapčevstvo in da bi Francija morala opustiti svoje postojanke ob Renu. (Medklici.) Ako privede konferenca do dogovora, ki bi ščitil francosko-belgijsko vzhodno mejo, bi se zgodilo nekaj za čuvanje miru in jaz sem, je dejal Briand, prevzel v tem smislu nase odgovornost in sem mogel misliti, da imam toliko avtoritete, da govorim v imenu Francije. S kretljivo pobitostjo je nadaljeval, da

nima pravice vrniti se na svoje mesto, ako nima gotovosti, da mu ne preti bodalo. Ne morem reči, je dejal, da imam potrebno moralno oporo. (Splošno vznemirjenje.) Čutil sem od daleč, da ne uživam popolnega zaupanja. (Protestni klici na levi in v sredini.) Smatram pa razgovore z zavezniki še vedno za koristne. Hotel sem le reči, da nisem nikdar zanemarjal interesov Francije in da ugovarjam zoper vse take govore. Sedaj naj mi sledi drugi. — Nato je zapustil Briand zopet s kretljivo pobitostjo tribuno. Tri četrtine poslancev so mu ploskale. Briand je vzel svoje akte in krenil v spremstvu vseh ministrov proti izhodu. Mnogo poslancev leve in sredine mu je zopet ploskalo. Nato je bila seja zaključena. Brinad se je napolil v elyseejsko palačo, da poda ostavko kabineta. Millerand je začel pogajanja s sprejemom Pereta.

* * *

S tem je podan celemu svetu jasen dokaz, da je danes največji sovražnik miru buržoazija Francije. Dasi Anglija Franciji nudi svojo podporo za slučaj, da jo kdaj Nemčija napade, se francoski buržuji s tem ne zadovoljujejo. Zakaj? Ker bi radi, da Anglija podpira sploh njihovo imperialistično politiko na celem svetu, da ji stoji na strani pri kakšnem novem podjetju zoper Rusijo (pravkar so se odkrili tajni dokumenti tozadavne pogodbe med Francijo in Japonsko!), da ji moralno pomaga premagarjo Nemčijo do zadnje kaplje izsesati kakor izsesa pajk muho.

Grda in ostudna je ta politika, večna nevarnost za mir, vzrok vse povojne reakcije tudi napram delavstvu. Tudi v naši državi ima ta francoska politika odmeva!

In če bi le ti zastopniki francoskega kapitalizma ne bili še tako hinavski! Sklicujejo se na nevarnost od strani Nemčije, dasi je ta do tal razorožena, dočim vzdržuje Francija največjo armado na svetu. Ali naj cela Evropa ostane pod orožjem, da varuje Francijo še celih 100 let pred Nemčijo? Vse države zdihujejo pod strašnim bremenom izdatkov za vojno, Francija pa to vzdržuje. Ta tiranija pariških mogotev se mora streti!

Sicer pa igrajo velešovinišči v Parizu jako nevarno igro. Oni riskirajo, da se Anglija in Amerika popolnoma od njih odvrne. Oni riskirajo celo, da se Anglija zbliža z Nemčijo in Rusijo. Potem pa si lahko francoski velekapitalisti izračunajo na prstih dan, ko bodo popolnoma osamljeni.

Kapitalistična politika bo sama sebe ubila. Rusija uč! Naj bi se tega večkrat spomnili tam v Parizu!

Krona še vedno pada.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 13. jan. (Izv.) Na današnji predborzi notirajo sledeči kurzi: Berlin 163, Italija 12.50—12.70, London 1230, Pariz 24, Praga 477, Dunaj 4.35, Zürich 56—57.

Dunaj, 13. jan. (Izv.) Na današnji predborzi notira deviza Zagreb 24.00.

Zürich, 13. jan. (Izv.) Na današnji predborzi notirajo sledeči kurzi: Budimpešta 0.82, Berlin 2.60, Italija 22.20; London 21.76, Newyork 516, Pariz 41.55, Zagreb 1.60, Holandska 189.90; Praga 8.20, Varšava 0.18, Dunaj 0.17, avstr. žig. krona 0.09.

DOGODKI V ŠIBENIKU.

Belgrad, 13. jan. (Izv.) Včeraj ob 12. uri je zunanji minister dr. Ninčić sprejel italijanskega poslanika v Belgradu Manzonija. Razgovarjala sta se o dogodkih v Šibeniku. Razgovor je bil neobičajno dolg.

Politični dogodki.

+ Vrnitev kralja Aleksandra v Belgrad. Dne 12. t. m. popoldne se je kralj Aleksander iz Rumunije vrnil v Belgrad. Priredili so mu slovesen sprejem, katerega so se udeležili državni činitelji in zastopstvo mesta Belgrada kakor tudi občinstvo. Kralju so k zaroki čestitali Pašič, dr. Ribar, načelnik belgrajske občine Mitrović in zastopnice srbskega ženstva. S koldvora se je kralj odpeljal v Voznesensko cerkev in odtod domov. Občinstvo je kralja povsodi pozdravljalo. Pri sprejemu je sodelovalo tudi celokupno vojaštvo.

+ **Kočevoje.** V torek, 10. jan. se je mudil med nama poslanec Skuj. Zbranim zapunikom je pojasnil sedanji politični položaj in načrte za prihodnost. Žel je splošno in soglasno odobravanje. Predstavila se mu je tudi deputacija delavcev iz premogokopa in mu razložila sedanji težki gmojni položaj spričo nastale dražnje in pa velikih odtegljajev pri plači zaradi dohodninskega davka. Po poročilu zapunikov ostane večina slovenskega prebivalstva po vseh zvesta prej kakor slej svoji S. L. S. Tudi premogokopno delavstvo uvideva, kje ima prave prijatelje iskati.

+ **Vprašanje novih volitev.** Vladni listi so nam včeraj javili, da ni misliti na nove volitve, dokier ne bo kralj oženjen, kronan in maziljen. Vladni listi so v veliki zmoči, kajti njihove stranke niso sposobne tako dolgo vzdržati sedanjo koalicijo. Kraljevo ženitovanje in kronanje ima svoja pota, a notranja politika zopet svoja pota, zato je tolažba vladnih strank le majhne vrednosti.

+ **Gladovanje na Slovenskem.** Finančni odbor je odklonil predlog, da se tudi za pasivne kraje na Slovenskem državna podpora. Slovenija plačuje razmeroma največ davka, vsled tega potrebuje posebnih ozirov. A vladne stranke, med njimi naši demokrati in samostojni, dovoljujejo za Slovensko nove davke, ljudstvo pa pustijo gladovati.

+ **Jutrove» falzifikacije.** Z drznostjo, ki je lastna vsem kulturno nedovoljno razvitim ljudem, preivarja »Jutrove« člankar glede članka o verskem vprašanju v Jugoslaviji v »Journal des Debats« resnico v neresnico. »Journal des Debats« ni glasilo francoskih katolikov, čeprav se nikdar ne zadira tako lažljivo, nepoučeno in surovo v katoliške zadeve, kakor naši demokratiški listi. Albert Mousset, kojega članek o verskih razmerah v Jugoslaviji se »Jutru« tako dopada, ni katoliški publicist, ampak je židovskega porekla, zagrizen nasprotnik katoliške Cerkve in od naše vlade privilegirani ravnatelj francoskega časnikarskega biroja »Avalac« v Belgradu, kateri mora pisati vladi prijazno. Da njemu ugaja verska politika sedanje vlade, je samoumevno. Ako pa je res, kar trdi Mousset, da je sam papeški nuncij Cherubini v »Osservatore Romano« odločno nastopil proti podtikanju, da se katoliška Cerkva pri nas na celi črti zaposlavlja, potem — ako je Moussetovo poročilo istinito — gospod Cwerubini ni našel prilike, da bi se temeljito poučil o razmerah v Jugoslaviji.

+ **»Journal des Debats«** ni nobeno glasilo francoskih katolicov, ampak glasilo najzagrizenejših francoskih sovinstov, socialnih reakcionarjev in bankokratskih mperialistov.

+ **Škofje v Jugoslaviji** se bodo odslej nastavljali v uredništvu »Jutra«, ki bo vladi pošiljalo terno-predlog, odobren prej še od židovskega poročevalca »Journala des Debats«, gospoda Alberta Mousseta v Belgradu. Končno imenovanje pa izvrši N. Krstelj, policajdemokratiški minister za vere. Tako sklepamo iz neke novice o izpolnitvi sarajevske škofije v »Jutru«. Seveda mora vsak kandidat imeti tudi spritevalno od strani šefa tajne policije v Belgradu in od generala Wrangla.

+ **Za militarizem.** »Jutro« uporabi vsako priliko, da se postavi v bran za militarizem, kadarkoli se ga kdo le od daleč dotakne. Danes se zaletava zopet v nas, ker smo izrekli o spremembi vojaške

službe mišljenje, ki je na korist ljudstvu in miru. Lahko je demokratiškim hujskačem pisati v »Jutru« za militarizem, ker so že vsi zasigurani, da bodo za slučaj vojске od daleč za fronto gojili svoj jugoslovanski patriotizem, kakor so v svetovni vojski gojili avstrijskega.

Dnevni dogodki.

— **Smrtua kosa.** Danes zjutraj ob pol dveh je umrl v Kranju lekarnar Karl Šavnik. Bil je star 82 let in splošno znan. N. p. v m.

— **Nabava različnega materijala za izdelavo protez.** Državna protezna delavnica želi nabaviti večje množine raznega materijala za izdelavo protez za vojne invalide, kakor železne, medene in jeklene pločevine razne vrste železa in jekla, zakovic, vijakov, žice, cina, gumbov, svedrov, oglja, različne vrste gornjega in podplatnega usnja ter potrebnih za izdelovanje proteznih čevljev, nadalje mavca, gumijastih trakov in cevi, različnih poniklanih zaponk, itd. Natančna množina materijala in dobavni pogoji se lahko vpregledajo pri upraviteljstvu Drž. protezne delavnice v Ljubljani. Interesenti se vabijo, da vložijo pismene, zapečatene in pravilno kolkovane ponudbe z vzorci vred do vključno 25. januarja 1922 v pisarni Invalidskega odsaka (Št. Peterska vojašnica v Ljubljani, soba šte. 2).

— **Uprava grofa Herbersteina v Ftuju** postopa s svojimi uslužbenci in viničarji, tako, da prihajajo istih obupni klici po pomoči na JSZ. Viničarje in uslužbence odpušča oskrništvo in ravnateljstvo brez tehtnih ozrakov na zmo, jih izganja iz stanovanj in jim odteguje dohodke, kateri jim gredo po dogovoru. Na priložbe in posredovanja od strani občine in JSZ se uprava ne ozira. JSZ je poslala te tozadevni vlog na poverjeništvu za soc. skrb v rešitev. Pozivamo merodajno oblast, da se zanima za postopanje omenjene uprave in reši prizadete iz bednega položaja.

— **Pošiljanje masti v poštnih zavojih.** V smislu naredbe pošnega ministrstva morajo biti vse pošiljke, v katerih se nahaja mast, vložene v pločevinaste, dobro zaprte škatle; pošiljke s slanino morajo biti v lesenih zabojih, zapečatene, a manjše količine slanice se morejo odposlati v močnem platnenem in papirnatem zavou.

— **Grofovska čast.** Madžarski zunanji minister grof Banffy in poslanec grof Szigray sta se sporekla. Szigray je bil žaljen in je Banffy pozval na dvojebo, da se opere omadeževana grofovska čast. Uradni dopisni urad poroča o tem velevažnem grofovskem dogodku ki se je izvršil 12. t. m. v Pešti, sledeče: Častna afera med ministrom zunanjih poslov grofom Banffijem in grofom Szigrayem je bila danes rešena. Prišlo je do dvojeboja s pistolami z enkratno izmenjavo krogel, ki se je izvršil danes v narodni jahalnici. Ranjen ni bil nihče. Nasprotnika se nista poravnala. — Tako je čast obeh rešena na ta način, da sta oba streljala, oba zgrešila in oba odšla domov. In to se imenuje grofovsko reševanje časti.

— **Cesarica Zita v Zürichu.** Iz Züricha poročajo 12. t. m.: Bivša cesarica Zita je danes dopoldne dospela v Zürich in izstopila v zasebni bolnici, v kateri leži njen sin. Operacija otroka je odločena za soboto.

— **Za zgradbo zdravih kmetijskih domov v Bosni.** Zdravstveni odsek za Bosno in Hercegovino je razpisal natečaj za načrte zdravih kmetijskih hiš. Načrti se morajo ozirati na krajevne razmere, ki se dele na tri vrste: v severni Bosni se grade hiše iz opeke in lesa, v srednji Bosni večinoma iz lesa in le deloma iz opeke in kamna, a v Hercegovini in zapadni Bosni iz kamena. Hiše morajo imeti po eno, dve ali tri sobe, kuhinjo, predobno in šrambo.

— **Patološki zavod zgrade v Belgradu.** V to svrhu je na razpolago 8 milijonov dinarjev.

— **Kralj sprejel protektorat nad kmetijsko razstavo na Hrvaškem.** Hrvaško kmetijsko društvo priredi letos povodom 80 letnice svojega obstoja veliko razstavo. Na prošnjo društva je prevzel pokroviteljstvo kralj Aleksander.

— **Španska bolezen v Zagrebu.** Zadnji čas se v Zagrebu širi španska bolezen, ki se javlja med drugim z obolenjem grla. Težjih slučajev dozdej ni bilo. — V vasi Gradčinu pri Zadrebju se je pojavil pegavi tifus. Dozdej je obolelo 5 oseb. Oblasti so ukrenile vse potrebne varnostne odredbe.

— **Zvišanje železniških tarifov v Avstriji.** S 1. februarjem se zvišajo v Avstriji prevozne cene na železnicah v osebnem prometu za 300 odstot., v celokupnem tovornem in blagovnem pa za 150 odstot.

Ljubljanski dogodki.

Ij Seja vodstva SLS za Ljubljano se je vršila snoči ob obili udeležbi. Sprejeti so bili sklepi glede organizacije, na kar so došla poročila krajevnih odborov, ki nam dokazujejo, kako te naša misel širi in organizacija pridobiva vedno novih semisljenikov. Po poročilu kluba obč. svetnikov se je vnela daljša in živalna debata, na podlagi katere je vodstvo SLS za Ljubljano soglasno izreklo svoje neomejeno zupanje klubu občinskih svetnikov SLS v Ljubljani.

Ij V Rokodelskem domu priredi v nedeljo 15. t. m. ob 7. uri zvečer Prosveta za stolno župnico in šolski okraj svoj prvi zabavni večer. Vstopnina prosta. Vspored zelo mnogovrsten.

Ij Poročila se je dne 11. t. m. v kapeli št. 00. S. J. pri sv. Jožetu gđ. Marija Kleinmayrova, šolska voditeljica v Sp. Šiški z g. Adolfom Sadarjem, ravnateljem d.ž. vzgajališča v Ljubljani. — Bog daj srečo!

Ij Umrla je v Ljubljani gospa Anica Zemlja, rojena Omeje, ropoga inšpektorja druž. železnice. — Umrla je gđ. Marija Krmelj, na Hovici gospa Frančiška Mencej. N. v m. p!

Ij Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani vabi člane na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 14. januarja 1922 ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnika in bazarinika. 2. Preureditev pravil s posebnim poudarkom, da je društveni namen tudi pomagati dražnjici; določitev članarine za leto 1922. 3. Organizacija 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti. — Prihodnja javna odobrova seja se vrši v sredo dne 11. januarja 1922 ob 8. uri zvečer v mali dvorani Mestnega doma Društvena pisarna daje članom členovo od 6. do 8. ure zvečer informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritično, desno. — Odkor.

Ij Bivši ljubljanski trgovec radi sleparij aretirani na Koroškem. Po prevratu se je nastanil v Ljubljani trgovec Rajmund

Driay, rodom Francoz, in odprl trgovino s parfumerijami. Moč je živel v Ljubljani silno razkošno, dočim je bilo njegovo podjetje nesolidno in je končno tudi propadlo. Driay je nenadoma izginiil iz Ljubljane. Kmalu se je izkazalo, da je bil premeten mednarodni goljuf, ki ima na vesti celo vrsto mednarodnih sleparij. Tako je med drugim izvabil od neke francoske tvrdke v Nantu za 103.000 frankov raznega kosmetičnega in parfumerijskega blaga, katero je takoj prodal naprej in vtaknil ves denar v žep, ne da bi svoji dobaviteljici izplačal dolžni znesek. Nekemu francoskemu pisatelju Guy Fontenailu je izvabil rokopis drame »Dolina gobavih«, češ, da mu preskrbi kot član antantne vojaške misije bogatega založnika v Nemčiji. Rokopis pa je prodal nekemu francoskemu dijaku za 20 tisoč kron. Driay se je izdajal za hišnega posestnika in veletrgovca v Ljubljani in za člana francoske vojaške misije na Dunaju. Aretiran je bil v Sv. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem, aretacijo pa je provzročil neki njegov bivši uslužbenec v Ljubljani. Driay se nahaja sedaj v zaporih celovškega deželnega sodišča.

Naša društva.

Vsem ljubljanskim skupinam J. S. Z. I. V. nedelo, dne 15. decembra, ob 10. uri dopoldne, se vrši v dvorani Rokodelskega doma redni občni zbor okrožja J. S. Z. za Ljubljano z običajnim dnevnim redom. Skupinski odborniki in zaupniki se prosijo, da se pravočasno in sigurno udeležijo tega občnega zbora. — Odkor.

Seja ljubljanskega okrožja J. S. Z. se vrši v nedelo, dne 15. decembra, ob 9. uri dopoldne v dvorani Rokodelskega doma. Ker je seja tik pred občnim zborom in vsled tega velike važnosti, se prosijo vsi odborniki, da se iste gotovo udeležijo. — Predsednik.

d Krakovo-Trnovo. Danes ob pol 8. uri zvečer ima prosvetno društvo veležaninimivo predavanje v Kolezijski ulici 1.

d Izobraževalni tečaj na Jesenicah, ki bi se naj vršil v nedeljo dne 15. jan., se vsled raznih ovir, predvsem vsled zaposlenosti predavateljev, to nedeljo ne vrši. Pač pa se bo vršil eno prihodnjih nedelj.

d Izobraževalni tečaj. V nedeljo dne 15. jan. priredi SKSZ celodnevno izobraževalni tečaj v Šmarinem pod Šmarno goru ter poldnevno izobraževalni tečaj v Sostrem. Dekanjski odbor SKSZ za kamniško dekanijo priredi ta dan celodnevno izobraževalni tečaj v Dobu.

Pr VII 67/21—2

Razsodila.
V imenu Njegovega Veličanstva Kralja! Deželno sodišče v Ljubljani, oddelk VII, kot tiskovno sodišče je na predlog državnega pravništva v Ljubljani po zmislu čl. 13 ustave razsodilo: I. Vsebna člena »bizantinizem« ustanovila v celem obsegu. Objektivni učin kaznjivega dejanja po čl. 13 ustave krajevine Trbov, Hrvatov in Slovencev v zvezi s § 91 b s.k.z. II. Potrjuje se torej po zmislu člena 13. ustave in po 439 k. p. r. zaplemba imenovanega članka. III. Po zmislu člena 13 in 138 iste ustave se prenovčuje razširjanje zaplenjene tiskovine. IV. Po §§ 56 in 57 tisk. zakona se odreja, da je uničiti vse izvode te tiskovine, ki so se že zasegli, kakor tudi one, ki se še zasežejo. V. To razsodilo je objaviti. Razlogi. Besedilo gorenjega članka ustanovlja v celem obsegu v gori označenjem delnem obsegu, objektivni učin kaznjivega dejanja po čl. 13 ustave krajevine Trbov, Hrvatov in Slovencev v zvezi s § 91 b s. k. z. ker je posneli iz cele vsebine članka, da se izpostavi kralj posmehu. V Ljubljani, 29. decembra 1921.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Krmzar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Bratova tajnosti.

Povest iz irske zgodovine. Prevel M. R. (Dalje.)

»Jem,« je rekla nekega dne župniku, »kaj je vendar tvojemu bratu? Ali vidiš, kako hodi zamišljen okoli, delo že skoro zanemarja. Ni mogoče bolan?«

»Mislim, da ne bo kaj takega, mama,« je odgovoril sin.

»Na vsak način ima kaj, da ga teži.«

»Mogoče, tudi meni se zdi njegovo obnašanje nekako čudno in upam zvedeti pravi vzrok.«

»Kaj misliš, da bi bilo?«

»Potrpi še nekoliko, mama, mogoče tvem že danes zvečer; pojdem z njim na sprehod po polju.«

Po večerji je povabil duhovnik svoje-ga brata, naj gre z njim na sprehod. Začuden ga je Dunstan pogledal, ker kaj takšnega se še ni nikdar zgodilo, in si mislil: »Jem je nekaj posebnega namenjen.«

Molče sta šla nekaj časa po poli in dospela do križa, ki je stal pod velikim hramom.

Šele tukaj je pretrgal molk duhovnik in rekel: »Dunstan, kaj ti je, da si že nekaj časa tako zamišljen, tako pobit?« Si li bolan?«

»Mladi gospodar je zarudel, duhovniku pa je krožil okoli ustnic smehljaj.

»Ne, Jem, nisem bolan, pa pusti me in ne izprašuj.«

»Zakaj ne? Vidim, da Ti nekaj manjka, in rad ti pomagam, če bo mogoče.«

»Ti mi ne moreš pomagati, pojdiva rajši domov.«

»Najprej hočem zvedeti, kaj te teži.«

»Ne povem.«

»Povem pa jaz tebi, Dunstan!«

Dunstan se je skoro prastrašil in začudeno gledal brata, odkod naj ta ve, kaj teži njega!

»Da, te glej me,« nadaljuje duhovnik zadovoljno, »jaz dobro vem, da si zaljubljen, Dunstan!«

»O... odkod veš ti to,« je zajeceljal Dunstan.

»Vidiš, da vem. In sedaj mi hitro povej, katera je ta oseba!«

Brat je zrl zamišljen k tlom.

»Govori, Dunstan, ali jo morda jaz poznam? Je-li katera iz naše vasi?«

»Meggy je,« je odgovoril brat in še bolj zarudel.

»Meggy, vnukinja stare matere Bell?«

»Da.«

»Ah, nisi slabo zadel. Meggy je pridno, delavno in tudi lepo dekle. Seveda, mlada je res še, ali to je nekaj, kar se vsaki dan izpopolnjuje.«

Hvaležno je pogledal Dunstan svojega brata in videlo se mu je, da je bil od srca vesel.

»Si že kaj govoril z materjo Bell?« je vprašal duhovnik dalje.

»Ne.«

»In Meggy?«

»Ne ve ničesar.«

Župnik se je dobrodušno nasmeljal.

»Da to je bil Dunstan, ki si ni znal pomagati, nosil ljubezen samo v srecu, ne da bi jo izdal svoji ljubljentici!«

»Zakaj nisi tega zaupal materi?« je vprašala.

»Bal sem se, da bi ji ne bilo prav; Meggy je revna.«

»Ali ni bila tudi mati revna, ko je vzela očeta?«

»Ze res, pa sedaj smo precej premožni, Jem.«

»To je oče nepričakovano podedoval, Dunstan. Mati pa zato ni pozabila, da je stopila v zakon s praznimi rokami in nihče od nje ne ve bolje, da so pridne roke večje bogastvo, kakor denar. Prepričan sem, da ji nobena sinaha ne bo bolj po volji, kakor Meggy.«

»Misliš res, Jem?«

»Gotovo, in če Ti je prav, govorim o tej zadevi z materjo.«

»Da, da,« mu je zaklical Dunstan in vesel si mel roke. »Stori to. Ti ji znaš boljše razodeti, kakor jaz. Ali boš mogoče že danes?«

Zdelo se je, da ne more več strpeti do odločitve.

»Kakor hitro prideva domu,« je odgovoril duhovnik, »in upam, da boš odslej bolj vesel, kajti bil si že nekaj tednov sem popolnoma potr.«

»Res, zelo me je težilo, sedaj mi je pa srce tako lahko. Kaj bo pa Meggy in njena stara mati rekla?« ga je mirneje in s premislekom vprašal.

»Gotovo ne rečeta — ne, le bodi pomirjen! Sedaj pa pojdiva!«

Mati Ana je sedela pri kolovratu, ko sta vstopila. Dunstan ji je vsožil dober večer in zginil brž v svojo č. —

Mati je zmajala z glavo in začudena gledala za njim.

»Kaj pa to obnašanje zopet pomeni?« je rekla.

Župnik je smehljaje primaknil stol ter sedel materi nasproti.

»Dunstan je res bolan, mama,« je rekel in skušal biti kolikor mogoče resen.

Kolovrat je obstal in kmetica je pogledala sina skoro prestrašena.

»Boln, zares boln?«

»Da, pa le na srecu in ti ga z lahkoto ozdraviš.«

»Jaz?«

»Da, ti, mama. Odtrgaj zjutraj na vrtu lep šopek cvetlic in ga nesl stari materi Bell, ki stanuje v oni stari bajti za gozdom. Saj poznaš njeno lepo vnukinjo, brhko Meggy! Njej daš šopek in jo pozdraviš kot svojo bodočo hčer.«

Mati Ana, začudena, je sklenila roke.

»Kaj praviš, Jem? Dunstan se hoče z Meggy poročiti?«

»Da, mama, to se pravi, če si ti zadovoljna.«

Torej zato se je tako klaverno vlačil okoli. O ti nepridiprav, še povedati mi neče in dela za mojim hrbtom.«

Besede so zveneke, kot bi se mati jezila, a vendar se je dalo kaj hitro spoznati, da ji je ta novica dobrodošla.

»On ni gojil nobenih tajnosti, mama,« je odgovoril sin. »Meggy o tem še popolnoma nič ne ve in njena stara mati tudi ne. To je popolnoma pošteno, kakor je naš dobri Dunstan pošten.«

»Da, dober dečko je,« je ponovila mati zadovoljno. »Zato tudi zasluži tako pridno in lepo ženo, kot je Meggy. Takoj jutri grem tja.«

(Dalje.)